

PROFIL SZKOŁY

MATERIAŁY SZKOLENIOWE INSTRUKCJA DO PROFILU

Instrukcja

Mapa szkoły

Opis przypadku

Mapa do wypełnienia

Jak zorganizować pogłębioną diagnozę szkoły, czyli ustalanie profilu szkoły

1. PRZYGOTOWANIA:

- a) Zwołać zebranie informacyjne, w którym uczestniczyć powinni: dyrektor szkoły, kilku nauczycieli, nauczyciele uczestniczący w szkoleniu na temat profilu szkoły, przewodniczący samorządu szkolnego i drugi uczeń, którego wybierze przewodniczący, przewodniczący rady rodziców i inny rodzic.
- b) Zebranie prowadzi nauczyciel i wyjaśnia wszystkim obecnym na czym będzie polegało ich zadanie.
- c) Zebranie kończy się ustaleniem terminów i miejsc spotkań 3 grup: uczniów, nauczycieli i rodziców oraz ustaleniem listy uczestników tych spotkań.
- d) Należy zadbać, aby spotkania odbywały się z zachowaniem dyskrecji i szeroko rozumianego bezpieczeństwa uczestników.
- e) Trzeba również ustalić termin zbiorczego, wspólnego zebrania wszystkich grup.
- f) Można również opracować pisemną instrukcję dla uczniów i rodziców dotyczącą spotkań poszczególnych grup.
- g) Dyrektor wraz z wybranym zespołem nauczycieli analizuje mapę szkoły. Ewentualnie dodaje pytania, na które chce uzyskać odpowiedzi.

2. ETAP PIERWSZY: Zebrania trzech grup: rodziców, uczniów, nauczycieli. Każda z grup umawia się wtedy kiedy jest im najwygodniej. Dyrektor zapewnia salę na spotkanie. Każde spotkanie przebiega według schematu:

- a. Zaprezentowanie mapy szkoły (rozdajemy materiał, wszyscy „czytają ze zrozumieniem”)
 - b. Ćwiczenie: W parach uczestnicy określają co, to dla nich znaczy *szkoła włączająca to szkoła* Każda para zapisuje dwa – trzy zdania na osobnych przyklepanych karteczkach (po jednym zdaniu).
 - c. Pary łączą się w czwórki i wspólnie decydują w którym miejscu na mapie przykleić daną karteczkę (z cechą dobrej szkoły).
 - d. W tych samych czteroosobowych grupach uczestnicy przyglądają się mapie szkoły i dyskutują nad tym jak wygląda sytuacja w naszej szkole w każdym obszarze i dziale oraz znajdują uzasadnienie (dlaczego tak uważają).
 - e. Dyskusja w całej grupie i ustalanie profilu (nanoszenie kropek). Rozważenie wszystkich argumentów i zapisanie argumentów całej grupy.
 - f. Przygotowanie i wywieszenie plakatu w ustalonym wcześniej miejscu w szkole.
3. Czas dla całej społeczności szkolnej na przyjrzenie się plakatom grup (około tygodnia). (Etap pierwszy w uzasadnionych przypadkach może zostać skrócony). Można też wszystko zrobić w jeden dzień. Zarówno spotkania w grupach fokusowych, jak i spotkanie przedstawicieli wszystkich grup.

4. ETAP DRUGI: Spotkanie wszystkich grup razem (albo przedstawicieli jeśli grupy są bardzo liczne).

Dyskusja nad profilem szkoły nie musi być zorganizowana demokratycznie, osoby wybrane do 3 grup, nie muszą być wybrane ani demokratycznie, ani statystycznie. W grupie uczniowskiej nie musi być samorząd szkolny, a w grupie rodziców nie musi być rada rodziców. Do grupy uczniów warto powołać zarówno uczniów dobrych, jak

i mających trudności w nauce. Ważne aby były to osoby dostatecznie odważne, aby wyrazić swoją opinię. Powinny to być osoby, które mają coś do powiedzenia na temat szkoły i które ukażą Radzie Pedagogicznej perspektywę reprezentowanej przez siebie społeczności.

- a. Plakaty zostają powieszono koło siebie.
- b. Dyrektor rozpoczyna spotkanie wyznaczając kolejność wypowiedzi. Każdy dział omawiany jest osobno. Przedstawiciele grup przedstawiają i uzasadniają swoje stanowisko (miejsce postawionych kropek), pomagając sobie wcześniej opracowanymi przez grupę argumentami. Po każdej rundce miejsce na komentarze, wątpliwości, pytania.
- c. Jeśli na zebraniu jest obecna duża grupa ludzi, to można zrobić stół panelowy. Przy którym będzie toczyła się dyskusja, a reszta osób będzie przysłuchiwała się dyskusji panelowej i ew. pomagała swoim przedstawicielom (opracować zasady według, których miało by się to odbywać).
- d. Protokolanci notują wnioski z dyskusji
- e. Po omówieniu wszystkich działów wspólne przyjrzenie się i wybranie tych działów, co do których istnieją rozbieżności w ocenie oraz tych działów, w których ocena wszystkich grup jest wyjątkowo niska.
- f. Wybranie obszarów do pracy.
- g. Wybranie filarów, gdzie ocena wszystkich grup jest wysoka.
- h. Sformułowanie mocnych stron szkoły.
- i. Stworzenie wspólnego dokumentu – *Nasze mocne strony i obszary do pracy.*
- j. Sporządzenie raportu z diagnozy.

Mapa filarów i obszarów szkoły otwartej na edukację włączającą

Objaśnienia skrótów:

U – uczniowie

N - nauczyciele

R – rodzice

Obszary	Fakty, przejawy, działania charakterystyczne dla danego obszaru
<p>I. FILAR – WŁĄCZENIE</p> <p>(branie pod uwagę perspektywy różnorodnych grup w aktywnościach szkolnych na wszelkich możliwych poziomach jej funkcjonowania)</p>	
I.1. Organizacja przestrzeni	<ul style="list-style-type: none"> ● wszyscy członkowie społeczności szkolnej mogą wyrazić swoje zdanie na temat organizacji przestrzeni szkolnej, ● zdanie R, N, U jest brane pod uwagę przy podejmowaniu decyzji o tym jak wygląda organizacja przestrzeni w szkole i wokół niej, ● R, N, U angażują się w podejmowanie decyzji na temat organizacji przestrzeni szkolnej.
I.2. Metody	<ul style="list-style-type: none"> ● N wykorzystują różnorodne metody nauczania, aby dotrzeć do uczniów o zróżnicowanych potrzebach, ● U o zróżnicowanych potrzebach mają wpływ na to, jakimi metodami pracują na lekcji, ● U mają możliwość pracy w zróżnicowanych grupach, aby mieli szansę się poznać.
I.3. Programy	<ul style="list-style-type: none"> ● W stołówce szkolnej dostępne są różne posiłki dla uczniów ze zróżnicowanymi potrzebami żywieniowymi, ● R włączani są w prace nad WOFU, ● N tworzą dostosowania dla uczniów o zróżnicowanych potrzebach edukacyjnych, ● U i R znają opracowane dostosowania, ● U o zróżnicowanych potrzebach edukacyjnych korzystają z opracowanych dostosowań w trakcie procesu edukacyjnego, ● Program wychowawczo – profilaktyczny uwzględnia zróżnicowane potrzeby uczniów, ● Innowacje pedagogiczne i programy autorskie zawierają dostosowania do zróżnicowanych potrzeb uczniów.

I.4. Ewaluacja i ocenianie	<ul style="list-style-type: none"> ● R są zaangażowani w ewaluację i ewentualną modyfikację IPET, ● N stwarzają U możliwość wypowiedzenia się na temat prowadzonych lekcji i zajęć, ● U są włączani do procesu oceniania (ocena koleżeńska, samoocena), ● N stwarzają U przestrzeń do rozmowy o tym, co jest dla nich ważne. Dbają o to, aby każdy mógł zabrać głos i poczuć się usłyszany.
II. FILAR – WZMOCNIENIE (dostosowanie podejścia, które w rezultacie wzmocni kompetencje, poczucie własnej skuteczności oraz wartości wszystkich uczniów, w tym grup mniejszościowych)	
II.1. Organizacja przestrzeni	<ul style="list-style-type: none"> ● Przestrzeń szkolna jest zorganizowana w taki sposób, aby każdy U, N, R mógł z niej w pełni i bezpiecznie korzystać, ● U, N, R są zachęceni do wypowiedzania się/podejmowania decyzji w sprawie organizacji szkolnej przestrzeni, ● W szkole funkcjonuje pokój wyciszeń, ● W przestrzeni szkolnej istnieją miejsca sprzyjające różnym formom aktywności i spędzania przerw (np. miejsce do relaksu, miejsce do gier i zabaw), ● W szkole jest miejsce do kontaktów N z R
II.2. Metody	<ul style="list-style-type: none"> ● Szkoła stwarza N możliwość poznawania metod pracy z uczniami o zróżnicowanych potrzebach edukacyjnych, ● N podejmują działania mające na celu wzmacnianie u ucznia wiary we własne siły i możliwości, ● N unikają dyskryminacji w przydziale uczniom zadań, ● N stwarzają możliwość angażowania się nie tylko uczniom zdolnym czy z cechami lidera.
II.3. Programy	<ul style="list-style-type: none"> ● N podejmują działania mające na celu budowanie zespołu klasowego, ● W szkole unika się stereotypów dotyczących różnych osób (np. stereotypy dotyczące płci, niepełnosprawności, pochodzenia etnicznego, itp.), ● U mają możliwość ujawniania swojej tożsamości w bezpiecznych warunkach (np. mówienia o swojej rodzinie, pochodzeniu, tradycjach, języku itp.), ● N, U unikają oceniającego wypowiedzania się o określonych zawodach lub funkcjach społecznych,

II.4. Ewaluacja i ocenianie	<ul style="list-style-type: none"> ● N i U unikają dyskryminującego języka, ● Informacja zwrotna przekazywana jest w taki sposób, aby pomóc wszystkim uczniom zidentyfikować swoje mocne strony, a nie jedynie obszary nad którymi muszą popracować, ● N udzielają U informacji zwrotnej w oparciu o znane kryteria sukcesu, ● U nie są porównywani ze sobą.
III. DZIAŁ – WIDOCZNOŚĆ (zauważenie i podkreślenie obecności danej grupy w środowisku szkolnym)	
III.1. Organizacja przestrzeni	<ul style="list-style-type: none"> ● przy podejmowaniu decyzji na temat organizacji przestrzeni w szkole bierze się pod uwagę zarówno głos większości, jak i mniejszości (np. uczniów ze spectrum autyzmu, niepełnosprawnych rodziców)
III.2. Metody	<ul style="list-style-type: none"> ● stwarzanie U możliwości współpracy w zróżnicowanych grupach, aby mieli szansę poznawać się z każdej strony, ● U mają możliwość swobodnego wyrażania swoich opinii, ● stosowanie samooceny U jako sposobu refleksji np. o własnym uczeniu się,
III.3. Programy	<ul style="list-style-type: none"> ● N wysłuchują głosu mniejszości, ● N stwarzają U przestrzeń do rozmowy o tym, co jest dla nich ważne. Dbają o to, by każdy mógł zabrać głos i poczuć się usłyszany.
III.4. Ewaluacja i ocenianie	<ul style="list-style-type: none"> ● postępy każdego U są zauważane i doceniane, ● N doceniają wysiłek ucznia włożony w zadania, niezależnie od rezultatów, ● W szkole/klasie widoczna jest dbałość o świętowanie, wspólne cieszenie się małymi i większymi osiągnięciami, ● N świętują z U ich sukcesy (również pozaszkolne) oraz sukcesy całej grupy
IV. DZIAŁ – WSPÓŁPRACA (włączenie grup/osób z mniejszości poprzez pracę Z grupą, a nie DLA grupy)	

IV.1. Organizacja przestrzeni	<ul style="list-style-type: none"> • N mają w szkole miejsce do wymiany doświadczeń, • R mają w szkole miejsce do spotkań z nauczycielami lub z innymi rodzicami, • Organizacja przestrzeni w klasie sprzyja współpracy między uczniami podczas lekcji, • Szkoła wykorzystuje zasoby środowiska lokalnego (NGO, ośrodki sportowe, kulturalne) do budowania wspólnej przestrzeni edukacyjnej.
IV.2. Metody	<ul style="list-style-type: none"> • N organizują zebrania z R w sposób włączający – pozwalają R na dzielenie się swoimi opiniami/pomysłami, wspierając wzajemne zrozumienie, • W szkole/klasie organizowane są wydarzenia/imprezy integrujące całą społeczność szkolną U,R,N. • W szkole/klasie stosowane są metody I formy pracy sprzyjające współpracy (np. projekt, praca metodą rozwiązywania problemów, układanka),
IV.3. Programy	<ul style="list-style-type: none"> • N rozmawiają z R rozmawiają o mocnych stronach ich dzieci nie tylko w przypadku uczniów zdolnych, • Przed podjęciem ważnych decyzji (np. dotyczących szkolnych wycieczek), N konsultują rozwiązania z wszystkimi R, biorąc pod uwagę także zdanie opiekunów grup mniejszościowych, • N stwarzają U możliwość samodzielnych I autonomicznych inicjatyw, w czasie których mają oni okazję do współpracy (np. organizacja wycieczki, wspólne projekty),
IV.4. Ewaluacja i ocenianie	<ul style="list-style-type: none"> • Informacja zwrotna jest wykorzystywana do współpracy N z R, • U mają możliwość udzielania sobie informacji zwrotnej (ocena koleżeńska), • N, U, R wspólnie opracowują zasady współpracy oraz cyklicznie poddają je ewaluacji.

Opis przypadku

Szkoła Podstawowa nr 21 im. Trzech Muszkieterów jest jedną z kilkudziesięciu szkół podstawowych, które znajdują się w mieście liczącym ok. 160 tys. mieszkańców. Szkoła położona jest w osiedlu, które jest typowym przykładem „blokowiska” z lat 70-tych.

W szkole uczy się 543 uczniów, w 20 oddziałach, na ośmiu poziomach. 23 uczniów posiada orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego, m.in. ze względu na autyzm, Zespół Aspergera, niedosłuch, słabo widzenie, upośledzenie umysłowe w stopniu lekkim, zagrożenie niedostosowaniem społecznym. 64 uczniów posiada opinie ze względu na ryzyko dysleksji, dysleksję, niedosłuch centralny, ADHD, zakłócenia w rozwoju emocjonalno – społecznym. Rodzice oraz nauczyciele widzą u części dzieci niepokojące objawy mogące świadczyć o depresji, co może być pokłosiem izolacji podczas zdalnego nauczania.

Zatrudnionych jest tu w pełnym wymiarze godzin 38 nauczycieli (w tym jeden pedagog i 5 nauczycieli współorganizujących) oraz 6 nauczycieli w niepełnym wymiarze. Wszyscy zatrudnieni nauczyciele mają wyższe wykształcenie zgodne z przedmiotem, którego uczą. Nauczyciele chętnie dokończają się na różnego rodzaju warsztatach i kursach. Szczególnie, iż od czasu pandemii zdecydowana ich większość odbywa się w formie zdalnej. Dyrekcja szkoły w ramach wspomagania organizuje szkolenia zgodnie z potrzebami grona pedagogicznego. Pięciu nauczycieli aktualnie uczęszcza na studia podyplomowe, które w 70% są dofinansowane ze środków szkolnych przeznaczonych na doskonalenie zawodowe. Są to studia z zakresu pedagogiki specjalnej.

Warunki lokalowe w szkole są przeciętne. Zdarza się, że na sali gimnastycznej ćwiczą równocześnie trzy grupy uczniów. Dyrekcja szkoły podjęła działania mające na celu poprawę sytuacji. Od nowego roku uczniowie będą uczęszczać na zajęcia na krytą pływalnię, która znajduje się nieopodal szkoły. W trakcie wakacji odbywał się w szkole remont. Ze względu na małą liczbę sal, pokój nauczycielski został zamieniony na salę lekcyjną. Taka decyzja zapadła na spotkaniu dyrektora z Radą Rodziców. Duża grupa nauczycieli nie jest zadowolona z tego powodu. Podobnie, jak rodzice uczniów mających trudności z własnymi emocjami. Ich zdaniem w miejsce pokoju nauczycielskiego powinien powstać pokój wyciszeń. Samorząd Uczniowski także nie jest zadowolony, gdyż uczniowie chcieli w tym miejscu zorganizować salę, w której uczniowie mogliby spędzać swój wolny czas. Udało się rozwiązać problem, który zgłaszali zarówno nauczyciele, jak i rodzice. Chodziło o miejsce do rozmów indywidualnych. Problem ten rozwiązano likwidując szkolny sklepik. Sale lekcyjne w większości są wyremontowane. W kilku klasach nie ma rzutników multimedialnych oraz komputerów. Utrudnia to pracę nauczycielom, gdyż w szkole nie ma już papierowych dzienników, tylko dziennik elektroniczny. Ławki w salach są ustawione różnie. W części tradycyjnie w trzech rzędach, w niektórych w tzw. podkowie lub są połączone, tak aby uczniowie mogli pracować w grupach. Nad tym, aby przestrzeń szkolna była bezpieczna od września czuwa nowo zatrudniony specjalista do spraw BHP, który ze szkołą nigdy nie miał nic wspólnego.

Na lekcjach nauczyciele wykorzystują różne metody nauczania. Przeważają metody podające. Na niektórych lekcjach bardzo często uczniowie pracują w grupach. Szczególnie w klasach, gdzie jest nauczyciel współorganizujący. Podczas tych prac wszyscy uczniowie otrzymują zadania o podobnym stopniu trudności. W czerwcu 2021 r., po powrocie do nauki stacjonarnej, zorganizowane zostało ankietowanie zarówno wśród uczniów, jak i rodziców. Ankietowani mieli możliwość wypowiedzenia się m.in. na temat metod pracy na lekcji. Po analizie ankiet zorganizowano szkolenie na temat pracy z uczniami o zróżnicowanych potrzebach edukacyjnych. 10 nauczycieli brało udział w rocznym kursie internetowym na temat oceniania kształtującego. Na prowadzonych przez nich lekcjach panuje atmosfera sprzyjająca uczeniu się. Uczniowie mają możliwość dokonywania samooceny i oceny koleżeńskiej. Biorą także udział w ewaluacji zajęć. Nauczyciele „okejowi” stosują informację zwrotną w oparciu o znane uczniom kryteria sukcesu.

Największą imprezą środowiskową w szkole jest Dzień Patrona Szkoły, czyli Atosa, Portosa i Aramisa. Organizuje się też Dzień Sportu oraz Święto Pieczonego Ziemniaka. Zazwyczaj odbywają się one w soboty (nauczyciele w ten sposób odpracowują dodatkowe dni wolne), dlatego cała społeczność szkolna ma możliwość wzięcia w nich udziału. Od kilku lat w placówce odbywa się Tydzień Tolerancji organizowany przez nauczyciela WOS- u.

W szkole funkcjonuje kalendarz roku szkolnego, z którym rodzice zapoznawani są na pierwszym zebraniu. Dzięki wiedzą jak przebiega organizacja roku szkolnego. Frekwencja na zebraniach jest niska odkąd wprowadzono dziennik elektroniczny. Część rodziców uważa, że dyrekcja bierze pod uwagę tylko głos Rady Rodziców.

Od pięciu lat w szkole pracuje młody, zaangażowany pedagog, na którego barkach złożono całą tzw. pomoc psychologiczno – pedagogiczną. Pedagog opracowuje ogólne dostosowania dla uczniów o zróżnicowanych potrzebach edukacyjnych, które obowiązują na wszystkich przedmiotach. Dostosowania te przesyłane są we wrześniu każdego roku do każdego nauczyciela. W szkole, zgodnie z prawem istnieje program wychowawczo – profilaktyczny, który został opracowany przez trzyosobowy zespół. Każdy zainteresowany może się z nim zapoznać w bibliotece szkolnej.

Bardzo dużo uczniów i nauczycieli korzysta z obiadów, gdyż są jak twierdzą smaczne i tanie (3,50 zł – dla ucznia, 5 zł – dla nauczyciela). Dla uczniów o zróżnicowanych potrzebach żywieniowych posiłki dostarcza firma zewnętrzna w cenie 10 zł.

Nauczyciele tworzą programy autorskie i innowacje pedagogiczne pod kątem najzdolniejszych uczniów. Na zajęciach dodatkowych nauczyciele skupiają się na przygotowywaniu uczniów do olimpiad i konkursów przedmiotowych.

Dwa razy w roku organizowane są tzw. zespoły dla uczniów o SPE, na te spotkania zapraszani są rodzice. Podczas tych spotkań wychowawcy przekazują rodzicom do podpisu wszystkie niezbędne dokumenty (WOFU i IPET).

Zespół wychowawczy opracował specjalny program służący integracji zespołów klasowych. Duży nacisk położony jest na wycieczki integracyjne. Jednak w dobie pandemii działania te zostały mocno ograniczone.

II. FILAR - WZMOCNIENIE

II.1. Organizacja przestrzeni

II.2. Metody

II.3. Programy

II.4. Ewaluacja i ocenianie

III. FILAR - WIDOCZNOŚĆ

III.1. Organizacja przestrzeni

III.2. Metody

III.3. Programy

III.4. Ewaluacja i ocenianie

IV. FILAR - WSPÓŁPRACA

IV.1. Organizacja przestrzeni

IV.2. Metody

IV.3. Programy

IV.4. Ewaluacja i ocenianie

NOTATKI:

A series of 30 horizontal dotted lines provided for taking notes.